

Pünkösdi egység

Időpont: 1964. május 17. Pünkösöd vasárnap

Helyszín: Börcs

Oltári ige: János 14,23-31.

Igehirdetési alapige: Joel 2,28-29.

Ének: 236, 243.

És léssen azután, hogy kiöntöm lelkemet minden testre, és prófétálnak a ti fiaitok és leányaitok; véneitek álmokat álmodnak; ifjaitok pedig látomásokat látnak. Sőt még a szolgálókra és szolgálóleányokra is kiöntöm azokban a napokban az én lelkemet.

A mai napra kirendelt szentírási szakasz e két szóval kezdődik: „és léssen”. Tehát nem olyan valamiről akar szólni, ami már volt, hanem olyan valamiről, ami még csak lesz. Ami Joel próféta idejében még csak jövendő volt, az részben valóra vált pünkösdkor, egy része pedig még csak ezután lesz meg. Ezért ez az Ige harmadik szava: „azután”. Ez az „azután” nem pontos időmegjelölés. Nem az van itt megírva, hogy utána, ezek után a jövendőt dolgok után majd ennyi meg ennyi esztendővel, hónappal, nappal, órával fog valami bekövetkezni. Hogy mikor, az nincs kijelentve. Nem a mi dolgunk tudni az időket és alkalmakat, amelyeket az Atya a maga hatalmába helyezett. Ez az Ige ezen a pünkösdi ünnepen nemcsak valami történetre való emlékeztetést akar nyújtani, hanem arra akar kényszeríteni bennünket, hogy nézzünk szemébe ennek a próféciónak, ami pünkösdkor beteljesedett, és ami még ezután fog teljességre jutni.

Ezért van ebben az Igében három üzenet:

- az egyik pünkösdi prófécia,
- a másik a pünkösdi megvalósulás,
- a harmadik pedig a mi örök feladatunk.

Nézzünk ennek az Igének szemébe és alázkodjunk meg Joel próféta üzenete előtt.

1./ Pünkösdi prófécia

Miről szól a pünkösdi prófécia? Joel próféta arról beszél, hogy eljön majd egy idő, amikor valami csodálatos egység valósul meg Isten népében. És erről nemcsak úgy beszél, mint valami vágy-álomról, hanem úgy, mint ami egész konkrét valóságában áll előtte, ha majd Isten kiönti lelkét minden testre, minden emberre. Tehát ha eljön majd a Szentlélek kitöltetésének drága ideje, azok az ellentétek, feszültségek, amelyek szembeállítják az embereket egymással, meg fognak szünni. Figyeljünk fel, milyen feszültségekről állítja, hogy meg fognak szünni!

Beszél fiúkról és leányokról, vénekről és ifjakról, szolgálókról, szolgálóleányokról és a gazdájukról. Csupa ellentét. És igazat kell adni neki. Ezek az ellentétek mindig megvoltak s mindaddig, míg a Szentlélek Úristen lakozást nem vesz bennünk, e világon meg is lesznek.

Nézzük közelebbről ezeket az ellentéteket! Beszél nemi ellentétekről, férfiről és nőről, fiakról és leányokról. A mi időnkben kezdenek elmosódni ezek a különbségek. Nemcsak az öltözködésben, ebben csak külsősegesen nyilvánulnak meg. Belsőleg is jelentkeznek a különbségek elmosódásának tünetei. Igen sok elférfiasodott nő és igen sok elnőiesedett férfi van e világon. De mi ne ebben találjuk a különbséget, hanem abban, ami már Isten teremtési rendjében is megvolt, mint különbség. Mennyivel más a férfi, mint a nő! A férfi mindig tudni és érteni akarja azt, ami történik körülötte, s amit neki cselekedni kell. Ami vár rá, annak neki akar feküdni teljes akaraterével. A férfira ez jellemző: az értelem s az akarat, a nő ellenben az

érzelme által van vezettetve. Ez nem azt jelenti, hogy a nőben nem jelentkezik az Istentől kapott értelem, s hogy a nőnek nincsen akarateréje nagy dolgok véghezviteléhez, csak arra mutat, hogy nem ez a jellemző rá, nem ez a többlet, különbség, ami a férfitől megkülönbözteti. A férfinek is vannak érzelmei, de az igazi férfit nem az érzelmek mozgatják elsősorban. A férfi is tud sírni és kacagni, a nő is tud nagyokat akarni és hűségesen hatalmas dolgokat véghezvinni, de benne az érzelem adja a színt, a szépséget, az illatot életében. Akkor, abban az időben, amiről Joel próféta prófécijában szól, ez a különbség a férfi és nő között el fog mosódni. Igaz, hogy a férfiban mindig az értelem, az akarat, a nőben pedig mindig az érzelem lesz a fő uralkodó, de azok a különbségek, amelyek feszülnek a különböző nemek között, egyszer, majd azután egyszer, meg fognak szűnni.

Másik nagy különbségre is felhívja figyelmünket a próféta: a nemzedékek különbségére. Beszél vénekről és ifjakról. A vénekről azt mondja: álmokat álmodnak; az ifjakról pedig: látomásokat látnak. Tehát különbség van az idős, az öreg ember, meg az ifjú ember között. Azt mondja az öreg emberről, hogy álmokat álmodik, visszamenekül a múltba. Ez nem azt jelenti, hogy nem teljesíti azt a kötelességet, amit a ma állít eléje, nem állja meg helyét a porondon, amelyen a kenyeret kell megkeresni, de mikor szűnik a munka dandárja, mikor behunyja szemét, akkor nem előrenéz, hanem hátra. Akkor kezd öregedni az ember, amikor sokat kezd beszélni arról, ami volt.

Az ifjakra pedig az jellemző, hogy őket a történelem kevésbé érdekli. Ők csinálják a történelmet. Legfeljebb muszájból az iskolában tanulják a történelmet, de nem nagyon akarnak emlékezni rá. Ők nem álmokat álmodnak, hanem látásokat látnak. A vágyaik, reményéseiket, terveiket vetítik ki a jövőbe és annak feszülnek neki. Ezért van, hogy az öreg mindig maradi, az ifjú pedig mindig modern külső formában is és az életfelfogásában is.

A nemzedékeknek ez a feszültsége igen sok bajt okoz. Óh, hány családban fordul fel a családi békesség azért, mert az öregeknek és az ifjaknak ez a feszültsége nem oldódik fel. Egy-egy nemzet életében hányszor tör ki forradalom azért, mert a maradi vének tartják kezükben a kormánykereket, a hatalmat és az általuk diktált élettempó túl lassú, túl halk a feltörekedő ifjúság számára.

De talán a legnagyobb feszültség az, amit társadalmi feszültségnek lehetne nevezni. A szolgáló, a szolgálóleány és az úr, a gazda között levő feszültség. Mennyi érdekellentét van a két társadalmi osztály között! A szolgának, a szolgálóleánynak az az érdeke, hogy minél hamarabb, minél ésszerűbben végezze munkáját, minél több időt tudjon felszabadítani saját maga számára, minél hamarabb tudja elvégezni a rábízott munkát és minél több pénzt kapjon érte. A gazdáknak az az érdekük, hogy a szolgák minden percét igénybe vegyék, kisajtolják belőlük mindazt, ami belőlük kihozható a lehető legolcsóbban.

Így jön az érdekfeszültség, s ez néha komoly tragédiákat okozhat egy-egy családnak, egy-egy nemzetnek, sőt a világnak életében is.

Joel prófétán keresztül Isten izen valamit. Figyeld meg, hogy Joel próféta nem így ír: léssen azután, majd Isten kiönti lelkét minden testre s akkor ez meg ez fog történni, hanem Isten szól: én az Isten üzenem: „*És léssen azután, hogy kiöntöm lelkemet...*” – én az Isten – „*minden testre*”, s ennek ezek meg ezek lesznek következményei. Valamit látott tehát lélekben Joel próféta a pünkösdi prófécia valóságából. Világosan látta azt is, hogy azok a feszültségek, egyenetlenségek, különbözőségek, amik az embereket megosztják, igen sok szenvedést hoznak e világra. Ha majd eljön az az idő, mikor ezek az ellentétek megszűnnek, amikor egy nagy egység fogja a világot eltölteni, ez lesz az igazi evangélium. Hogy mikor, azt nem tudja. Mi

már visszafelé tudunk arról, ami első beteljesedése volt az ótestamentomi prófécianak. Kerek körülbelül ötszáz esztendő múlt el a prófécia után – Joel kb. ötszáz esztendővel élt Jézus előtt -, tehát öt évszázad múlva a „*lészen azután*” valósággá lett. Persze azután eltelt megint kerek kétezer esztendő, de ez Igének pünkösdi megvalósulása világosan mutatja, hogy igen biztos a prófétai beszéd és jól teszi az, aki annak szavára figyel.

2./ Pünkösdi megvalósulás.

Az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv 2. fejezete mondja el pünkösöd történetét, azt, hogy miként vált valóra ez az egész prófécia. Pünkösdről sok oldalról tekintve lehet Igét hirdetni és üzenetet tolmácsolni, mi azonban ezt az egyet emeljük ki, hogy pünkösöd az egység ünnepe lett, amint énekeltük is, hogy azon a napon Isten sok népet egy hitre vitt.

Ez az egység kicsiben kezdődött azzal, hogy a 12 tanítvány egységre jutott. Júdás helyett ugyanis megválasztották tizenkettediknek Mátyást. Egységre jutottak, pedig ellentét volt közöttük egyéniségben, műveltségben, származásban. Ez az ellentét milyen sokszor feszült a tanítványokban! Jézus Krisztusnak is kellett egyszer emiatt panaszkodni, de ki tudja, hang nélkül, szó nélkül, szemrehányás nélkül mennyit szenvedett szívében a tanítványok ez egyenletlensége, versengése, feszültsége miatt. Egyszer elmondta: meddig szenvedlek még titeket? Mennyi ellentét volt közöttük nemcsak egyéniség, nemcsak teremtési adottság tekintetében! Gondoljunk arra a jelenetre, amikor Salome odamegy Jézushoz és elkezd kiemelni két fiának, Jakabnak és Jánosnak érdemeit, próbálja őket a többi tanítványok fölé emelni s azt kéri Jézustól: ez az én két fiam, aki olyan nagyon szeret téged s olyan értékes két ember, ha felállítod a te országodat, a többi tíz is nagy úr, nagy ember lesz, akkor te leszel a király, ezek meg a minisztereid lesznek, de Uram, ez a két fiam – látod nincs több fiam, csak ez a kettő s mind a kettőt odaadtam neked – üljön legközelebb tehozzád, egyik jobb- a másik bal kezéd felől, ezek legyenek a te személyed körüli miniszterek, többek, mint a többiek! Látod mennyi feszültség van a tanítványok között és pünkösdkor ez tökéletesen eltűnik. Eszükbe sem jut felvetni a kérdést, ki az első közöttük. Olyan magától értetődően, természetesen jön, hogy először Péter szólal meg, elmondja nagy pünkösdi prédikációját s azután beszélnek a többiek. Mindenki szóhoz jut, egyik se zavarja a másikat. Íme a tanítványok egysége!

A Joel próféta által profétált egység megvalósul. Pünkösöd ünnepe arról beszél, hogy egységre jutnak a szórványok. Pünkösöd nemcsak az Izrael országában maradt zsidóságban volt ünnep, hanem ahhoz a nagy fő ünnepkörhöz tartozott, amelyen minden igazi zsidó a világ bármelyik részéről, ha csak tehette, feljött Jeruzsálembe, a templomba és ott bemutatta áldozatát. Ezért van, hogy azt olvassuk a Cselekedetek könyvében, hogy a világ minden részéről annyiféle ember, nép gyűlt össze. Valamikor mindnyájan egy nyelven beszéltek. Talán az istentiszteleteken még tudták énekelni héberül a zsoltárokat, énekeket, de mikor otthon beszélgettek, mindegyik a maga nyelvén beszélt: pártusok, médek, elámiták, krétaiak, arabok mind-mind a saját nyelvükön beszéltek. Óh, mennyi különbség volt már közöttük nemcsak nyelvben, beszédben! Egészen bizonyosan rányomta bélyegét a szétszóródott zsidóságra annak a népnek minden szokása, amelyben éltek. Lehet, hogy nem úgy öltözködtek már, mint az izraeliták. A görögök, rómaiak egészen másképpen öltözködtek, mint a régi Izraelnek itt maradt lakói. Látjátok, ezek a különbségek nyilván mind eltűntek pünkösöd ünnepén. Mindnyájan egy akarattal együtt voltak. Milyen nagy dolog, hogy a pünkösdi prófécia megvalósulásakor a szétszóródott nép egységre jutott újra.

Kihangsúlyozom, hogy a különböző nyelvek is egységre jutnak ezen a napon. Úgy olvassuk a pünkösdi történetben, hogy az emberek egymásra néznek, s azt mondják: hogy van az, hogy mi mindnyájan megértjük, amit az apostolok mondanak, hogy ők a mi nyelvünkön beszélnek? Nem tudjuk hogyan, miképpen lehetséges, hogy ők a mi nyelvünkön beszélnek,

mert nem tudnak különben másképpen beszélni csak arámul, a hébernek e tájszólásán. A pártusok és médek, elamiták, krétaiak és arabok, görögök és rómaiak és mindenki megérti most, hogy mit mondanak. Óh, milyen csodálatos egység ez!

Az egésznek pecsétje az, hogy megkeresztelkedik 3000 ember. Az is nagy dolog, hogyha 3000 ember egy nevezőre jut valamilyen kérdésben, de még csodálatosabb dolog, hogy egyszerre megkeresztelkedik ennyi népből ennyiféle korú ember: férfiak és nők, ifjak és öregek egyaránt lehajtják fejüket s megkeresztelkednek, Krisztus népévé lesznek.

3./ Örök feladat.

Látod testvérem, ami Joel próféta idejében még prófécia, jövendölés, az pünkösdkor már valóság! De mondtam, hogy csak részben valóság, a prófécia egy része megmaradt prófécianak pünkösöd után is. Ezért lett ez az ige elkötelezés Isten népe számára, mintha csak azt mondaná: Isten azt ígérte, majd egyszer azután egyek lesznek az övéi. Pünkösdkor megajándékozott Isten ezzel az egységgel titeket, most pünkösöd után az a kötelességetek, hogy ezt az egységet munkáljátok és őrizzétek. Isten népének egysége örök feladat.

Két olyan dologra szeretném különösképpen felhívni figyelmeteket, amely ezt igazolja. Tudjuk jól, hogy Jézus Krisztus János evangéliumának 17. fejezete tanúsága szerint főpapi imájában imádkozott azért, hogy az övéi egyek legyenek. Jézus imádkozott azért, hogy az ő népe egységre jusson s ezt az egységet pünkösdkor ajándékozta is. Ezt az egységet azonban őrizni és munkálni kell. Azok az emberek, akik együtt vannak, szétszóródhatnak, akik együtt tudnak imádkozni, összeveszhetnek egymással. Jézus imádkozik azért, hogy ez az egység megmaradjon. És nemcsak imádkozik. Tudatában vagyok annak, hogy nem helyes, mikor így beszélünk: „nemcsak imádkozik”, mert az imádság nem valami „csak”, aminél van valami több, nagyobb, eredményesebb e világon. Az élet, a szolgálat nem több, nem eredményesebb, mint az imádság, csak más, mint az imádság. Jézus Krisztus munkálkodik Szentlélek által, hogy egységben legyen az ő népe. Aki emlékezik Luther Kis Kátéjából a harmadik hitágazat magyarázatára, amelyben a Szentlélekről van szó, tudja, hogy Luther úgy magyarázta, hogy a Szentlélek ma is munkálkodik: hív, gyűjt, megvilágosít, megszentel és megtart az egy igaz hitben. A Szentlélekkel munkálja Isten ma is népének egységét.

Úgy munkálja, hogy összegyűjti. Gyülekezetbe gyűjti, egyházba tömöríti. Ezért pünkösöd az egyház születésnapja. Nektek, börcsi gyülekezetnek, különösképpen kell gondolnotok arra, hogy a Szentlélek Úristen hogyan dolgozik újra meg újra még mindig Isten népének egységén. Azért épülnek templomok, mert ahol nincs otthona Isten népének, ott nincs egység. Ott nincs egység, ahol nincs közös hajlék. Gondoljatok arra ezen a napon, hogy Istennek milyen drága ajándéka, hogy a Szentlélek nem hagyott békét nektek, míg sok-sok kudarc, megpróbáltatás, nehézség után végül összegyűjtögetett titeket közös hajlékba, a templomba!

Hát őrizzétek meg ezt az egységet! Ne engedjétek, hogy a gonosz lélek szétszórjon benneteket. A Szentlélek mindig össze akar gyűjteni, a gonosz lélek össze akar veszíteni és szét akar szórni benneteket. Maradjatok egyek! Maradjatok egyek nemcsak ennek a templomnak szeretetében, szolgálatának igénybevételében, a közösségben, az imádságban, az Ige együttes hallgatásában, hanem maradjatok egyek a családban is Isten népe egységében, hogy a nemzedékek különbsége és feszültsége szűnjék meg. A fiatalok ne nézzenek úgy a Bibliára, énekeskönyvre, a templomra, mint ami csak az öregeknek való. Az öregek ne nézzenek megvetéssel az ifjúságra, mint akik a legrágább értéket életükből ki akarják dobni.

Pünkösöd van, Isten mindenhol, mindenünnen, mindenféle lelki állapotban lévő embereket össze akar gyűjteni, sok népet egy hitre akar vezérelni, pünkösödöt akar ajándékozni

nekünk. Óh, ha jön a Szentlélek és indít minket erre, tüzével felgyújtja szívünket s lángra lobbantja, akkor ne zárkózzék be senki önző módon magányos életének ajtajai mögé! Ki a világba, ki az egyházba, ki a gyülekezetbe és a szívnek teljességéből szóljon a száj! A Lélek tanítson meg minket boldog egységben lenni a Szentlélek által Krisztussal és Krisztus által Istennel!

Ámen.

Szószeri ima:

Hálát adunk Neked Urunk azért, hogy megint pünkösöd van. Köszönjük a drága emléket, amit felelevenítesz, köszönjük a szent feladatot, amire biztatsz. Óh, kérünk, tedd Igédet most is szívünkben élővé és hatóvá Szentlelked által.

Ámen.

Oltári imádság:

Hálát adunk Neked Szentlélek Úristen, hogy ma is építesz templomokat és Te a kicsiny gyülekezetek számára is akarsz templomot építeni. Köszönjük neked ezen a napon ezt a kis hajlékunkat. Köszönjük mindazt az áldást, amit rajta keresztül ajándékoztál abban is, hogy egységre hoztál bennünket, hogy felébresztetted szívünkben a Te házadhoz való szeretet lángját. Köszönjük az Igét, amely hirdettetik, a megszorodott alkalmakat, amikor összegyűlhetünk. Kérünk, áldd meg e templom szolgálatát, hogy általa hadd épüljünk fel mi magunk is szent templommá, a Szentlélek templomává.

Kérünk, áldd meg kegyelmeddel a természet nagy templomát. Áldunk Urunk a harmatos, éltető, növelő drága májusért. Köszönünk neked minden zöldellő határt, minden szál gabonát, amely fejét büszkén emeli fel az ég felé. Kérünk Urunk, őrizd meg azt, őrizd benne a mi mindennapi kenyerünket.

Hálát adunk azért, hogy hazánkat is hívogatod, őrizd meg itt lakó népedet. Könyörülj azokon, akiket e nép vezetésének felelősségteljes szolgálatával megbíztál és hozz Szentlelked által egységbe, ajándékozz meg a békességnek lelkével és szabadíts meg minket minden széthúzástól, egyenetlenségtől!

Adj Urunk családjunkban is békességet, hadd legyen nyilvánvalóvá, hogy a Lélek teljességében megszűnnek a különbségek, végét vetjük minden feszültségnek s egy szívvel, egy szájjal, egy lélekkel tudunk szeretni, magasztalni Téged, ki vagy örökké áldandó Isten.

Miatyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltesd meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratom, amint a mennyben, úgy a földön is.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.

Ámen.

Úrvacsora:

Pünkösöd ünnepe az egységre figyelmeztet bennünket, az úrvacsora pedig arra figyelmeztet, hogy egység csak Krisztusban lehet és csak a Krisztusban való egységnek lehet gyümölcse, következménye az emberek egysége. Az úrvacsora erre való, mert itt a Krisztussal való egységet kapjuk, nem megszerezzük, hanem kapjuk és azért kapjuk, hogy egység legyen egymás között is. Óh, áldja meg Isten mindazt, amit elmondottam, és amit cselekedni akarunk, most ezzel a Lélek-egységgel, a pünkösdi egységgel!